

„Leworęczność u dziecka – akceptować czy oduczać”

Czym jest leworęczność?

Leworęczność zwana także lateralizacją lewostronną jest najczęściej dziedziczona genetycznie. Przejawia się dominacją w mózgu półkuli prawej, co sprawia, że lewa część ciała jest bardziej sprawna. Rzadkością są przypadki, kiedy jest ona wynikiem uszkodzenia lub słabszego rozwoju lewej półkuli mózgu. Prawo- i leworęczność jest tylko jednym z objawów dominacji jednej połowy ciała nad drugą. Dokładne określenie stronności jest możliwe poprzez sprawdzenie wszystkich narządów podwójnych – oczy, uszy, nogi. Istnieje możliwość iż , że dziecko jest leworęczne, ale prawo-nożne, czy prawo-oczne, nazywa się to lateralizacją skrzyżowaną i może nieść za sobą pewne trudności.

Kiedy pojawia się i jak rozpoznać

Tendencję do częstszego korzystania z jednej rączki wykazują już roczne dzieci. W późniejszych latach stronność, jest już coraz bardziej zauważalna. Około 2 r.ż. ustala się praworęczność, leworęczność dopiero ok. 4-5 r.ż.

Ustalenie leworęczności dziecka możliwe jest poprzez metodę obserwacji: którą rączką dziecko je, którą sięga po przedmioty, układa klocki, rzuca, łapie przedmioty itd.

Leworęczni...

Około 12% populacji jest leworęczne. Jeszcze nie tak dawno, leworęczności próbowano oduczyć. Dziś wiadomo już, że wpływa to negatywnie na rozwój dziecka, które potem może mieć problemy z koncentracją, pamięcią, dysgrafią, dysleksją, dysortografią, czytaniem, pisanem, a nawet mówieniem (jąkanie się). Zmiany powodują nadmierne i niepotrzebne przeciążenie półkuli mózgu, która nie jest dominująca. Dodatkowo jest to niepotrzebny stres dla dziecka, który z czasem może powodować obniżenie samooceny.

Wsparcie dziecka leworęcznego

Istotne jest, by pomóc dzieciom leworęcznym w przystosowaniu się w świecie praworęcznych. Zadaniem rodziców, opiekunów dzieci leworęcznych jest stworzenie atmosfery akceptacji i zrozumienia ewentualnych trudności, motywacja do pracy, w szczególności motywowaniu do dodatkowych ćwiczeń rekompensacyjnych.

Jeśli nie ma problemów motorycznych, nie potrzebna jest wizyta u specjalisty. Natomiast, jeśli dziecko ma trudności w nauce pisania, rysowania – nieodłącznym jest konsultacja z poradnią pedagogiczną bądź psychologiczną. Badania testowe pozwolą określić lateralizację ręki, nogi, oka, ucha oraz wyznaczyć kierunki do pracy i ćwiczeń.

Wskazówki pomocne dziecku leworęcznemu przy rysowaniu, pisaniu:

- światło powinno padać na stolik/biurko z prawej strony
- dziecko powinno siedzieć z lewej strony stolika/biurka

- zakup odpowiednich dla dzieci leworęcznych przyborów szkolnych
- początkowo dziecko powinno uczyć się pisać ołówkiem.

W trakcie nauki trzeba zwrócić uwagę na:

- odpowiedni chwyt pióra, ołówka - powinno się go trzymać w trzech palcach: między kciukiem i palcem środkowym, zaś palec wskazujący naciska ołówek od góry, drugi koniec ołówka powinien być skierowany ku lewemu ramieniu
- ułożenie zeszytu i ręki - zeszyt powinien leżeć po lewej stronie osi ciała dziecka (ręka lewa podczas pisania zbliża się od strony lewej do osi ciała), ukośnie, jego górny lewy róg powinien być skierowany ku górze blatu)
- odpowiednia pozycja ciała - obie stopy oparte o podłogę, plecy wyprostowane
- podczas pisania palce powinny znajdować się poniżej liniatury.

Przed wszystkim należy motywować dziecko leworęczne i wspierać je.

Ciekawostki:

W Anglii powstała Światowa Organizacja Kluby Leworęcznych, która ustanowiła 13 sierpnia Międzynarodowym Dniem Leworęcznych.

Szacuje się, że od 10 do 12 procent ludzi na świecie jest leworęcznych. Kobiet praworęcznych jest więcej niż mężczyzn posługujących się prawą ręką - dokładnie o 4 procenty.

Testy przeprowadzone przez St. Lawrence University w Nowym Jorku dowiodły, że było więcej osób leworęcznych z IQ powyżej 140, niż osób praworęcznych o ilorazie inteligencji na tak wysokim poziomie. Znani leworęczni o wybitnym umyśle, to m.in. Albert Einstein, Isaac Newton, Karol Darwin i Benjamin Franklin.

U osób leworęcznych półkule mózgu są lepiej połączone, dzięki czemu szybciej reagują oni na bodźce.

Leworęczność występuje rodzinie. Leworęczni z brytyjskiej rodziny królewskiej, to Królowa Elżbieta II, Księżę Karola i Księżę William.

Opracowała: L. Kolb

Źródła:
Bogdanowicz M. *Leworęczność u dzieci*. Warszawa 1992
Piquemal M., „Jestem leworęczny...i co mi zrobisz?”, Nasza Księgarnia 2020
<https://www.leworeczni.pl/>